

Tekniska nämnden

Stadsrevisionen • Borås

20
22

Första revisorsgruppen

Kommunfullmäktige
Borås Stad

Revisionsberättelse för Tekniska nämnden år 2022

Vi har granskat Tekniska nämndens verksamhet och årsredovisning 2022. Granskningen har utförts enligt god revisions sed i kommunal verksamhet och med den inriktning och omfattning som behövs för att ge en rimlig grund för bedömning. Till revisionsberättelsen bifogas vår revisionsredogörelse som utgör en sammanfattning av granskningen.

Det ekonomiska resultatet för nämnden visar på ett överskott mot budget. Vi bedömer att godtagbara förklaringar till överskottet redovisas i årsredovisningen.

När det gäller nämndens följsamhet mot Kommunfullmäktiges budgetbeslut konstaterar vi att målsättningarna för två av de tre indikatorer som Kommunfullmäktige har fastställt inte är uppnådda. Uppdraget från Kommunfullmäktige är genomfört.

Stadsrevisionen har genomfört en fördjupad granskning av Borås Stads hantering av statsbidrag. Vår bedömning är att nämndernas beslutsprocesser för ansökan av riktade statsbidrag behöver ses över och klargöras.

Stadsrevisionen har genomfört en fördjupad granskning av delegationsbeslut i Borås Stad. Vår bedömning är att de granskade nämndernas hantering av delegationsbeslut i huvudsak är ändamålsenlig och bedrivs med en tillräcklig intern kontroll. Vi har dock identifierat utvecklingsområden för bland annat Tekniska nämnden.

Vår bedömning är att Tekniska nämndens verksamhet har skötts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Den interna kontrollen bedöms, mot bakgrund av de fördjupade granskningar som riktats till nämnden under året, som tillräcklig med identifierade utvecklingsområden.

Vi tillstyrker att Tekniska nämnden beviljas ansvarsfrihet för år 2022.

BORÅS 2023-03-20

Bill Johansson
Ordförande

Nils-Gunnar Blanc
Vice ordförande

Lennart Gabre

Bo-Lennart Bäcklund

Thomas Gustafsson

Fredrik Brandberg

Revisionsredogörelse

I Stadsrevisionens årliga granskning prövas om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt och om den interna kontrollen som görs inom nämnden är tillräcklig.

Stadsrevisionen lämnar en revisionsberättelse som grund för Kommunfullmäktiges ansvarsprövning. Ställningstaganden i revisionsberättelsen utgår från en samlad bedömning av all den granskning av nämndens verksamhet som har genomförts under året.

I nedanstående revisionsredogörelse sammanfattas resultat från granskning av årsredovisning, specifika bevakningsområden, fördjupade granskningar och intern kontroll.

Ekonomiskt- och verksamhetsmässigt resultat

Nämnden redovisar ett överskott på 5 517 tkr jämfört med budget. Ramen för Väghållning, skog, parker m.m. redovisar ett överskott på 7 995 tkr. Ramen för Persontransporter redovisar ett underskott på 2 478 tkr. Stadsrevisionen noterar att bufferten är upprättad i enlighet med instruktioner i Kommunfullmäktiges budget.

Resultaträkningen stämmer gentemot avstämning med ekonomisystemet. Nedan redovisas de större budgetavvikelserna.

Verksamhetens budgettram

Väghållning, skog, parker m.m.

- Den positiva budgetavvikelsen kan till stor del förklaras av ett överskott på gatuavdelningen. Verksamheten har under året haft ökade intäkter för felparkeringsavgifter (4,9 mnkr) och högre intäkter för markupplåtelse (1,4 mnkr) än budgeterat.
- Överskott beror även på lägre personalkostnader under året. Några av tjänster har helt eller delvis varit vakanta samt sjukskrivningar inom främst gatuavdelningen men även administration och skog.
- Nämnden har under året inte nyttjat bufferten på 1,6 mnkr.

Persontransporter

- Den negativa budgetavvikelsen kan till stor del förklaras av ett underskott på verksamheten för persontransporter som redovisar en negativ budgetavvikelse på 2,5 mnkr gentemot budget. Underskott avser ökade kostnader inom färdtjänsten då indexregleringen, som realiserades från och med juni månad, innebar en uppräkningsökning med 8,3 % vilket inte inrymdes i nämndens budgeterade kostnad för verksamheten. Färdtjänstverksamheten redovisar ett underskott på 5,2 mnkr.

Investeringsredovisning

Investeringsbudgeten uppgår till 104,5 mnkr enligt Kommunfullmäktiges budgetbeslut (exkl. omdisponering). Investeringsutgifter årliga anslag uppgår till ca 51,2 mnkr och avser bl.a. beläggningsunderhåll, lekplatser/mötesplatser samt mindre parkinvesteringar. Investeringar som löper över flera år uppgår till ca 136,6 mnkr (inkl. omdisponering av medel från tidigare år). Utgifterna för 2022 uppgår till ca 44,7 mnkr och avser bl.a. gatu- och broarbeten, gång- och cykelvägar, parkeringsledningssystem, Fristads nya stationspark och promenadstråk längs Viskan. Nämnden har totalt ca 91,9 mnkr att disponera till kommande år.

Kommunfullmäktiges indikatorer

I Kommunfullmäktiges budget för år 2022 har målsättningar formulerats för 23 indikatorer kopplade till de visionsområden som ingår i visionen om framtidens Borås. I Kommunfullmäktiges budget anges om respektive indikator ska öka eller minska. För Tekniska nämnden har Kommunfullmäktige fastställt tre indikatorer. Nämnden redovisar måluppfyllelsen av indikatorerna enligt nedan:

- Andel sjukfrånvaro av ordinarie arbetstid ska minska, %.**
 Utfallet för indikatorn i årsredovisningen (10,5 %) är högre än utfallet för år 2021 (9,1 %). Målsättningen uppnås inte. Tekniska förvaltningen består av många olika yrkeskategorier. En stor andel av förvaltningens anställda har en arbetsmarknadspolitisk anställning. Vissa i denna grupp har någon form av funktionsnedsättning som kan bidra till att sjukfrånvarotalen ligger förhållandevis högt. Inom förvaltningen följs sjukfrånvaron upp och arbete pågår ständigt med att tidigt identifiera behov av rehabiliterande insatser. Den relativt höga sjukfrånvaron är inte arbetsrelaterad utan av andra ohälsorsaker. Förvaltningen arbetar aktivt för att minska sjukfrånvaron inom de områden som arbetsgivaren kan ha möjlighet att vara med att påverka ohälsan och sätta in tidiga insatser för de anställda.
- Arbetad tid för timavlönade omräknat till årsarbeten ska minska.**
 Utfallet för indikatorn i årsredovisningen (4,6) är högre än utfallet för år 2021 (4,4). Målsättningen uppnås inte. Inom Tekniska förvaltningen finns verksamheter som kräver ständig bemanning. Därför kan man se ett tydligt samband mellan ökad sjukskrivning och indikatorn ”arbetad tid för timavlönade”. För att hålla timavlönade medarbetare à jour med arbetet krävs dock en viss kontinuitet för dessa medarbetare. Särskoleskjutsenheten har ett ökat elevantal som inneburit fler resor och därutöver har verksamheten fortfarande följt rekommendationerna om att stanna hemma vid förkylningssymptom.
- Andel anställda som nyttjar Borås Stads friskvårdsbidrag ska öka, %.**
 Utfallet för indikatorn i årsredovisningen (47,2 %) är högre än utfallet för år 2021 (31 %). Målsättningen uppnås.

Nämnden har inte uppnått målsättningarna för två av de tre indikatorerna som Kommunfullmäktige har fastställt.

Nämndens indikatorer

Nämnden har inte antagit egna indikatorer med målsättningar vilket inte är i linje med Borås Stads styr- och ledningssystem.

Kommunfullmäktiges uppdrag

Nämnden har avseende 2022 fått ett uppdrag från Kommunfullmäktiges budgetbeslut och uppdraget är genomfört.

0 ■ 0 ◆ 1 ● 0 — av 1 uppdrag.

Konsekvenser av coronaviruset

Pandemin hade en viss inverkan på verksamheterna under årets första månader. På årsbasis har den korta perioden enbart marginella direkta effekter på resultatet. De mer långsiktiga effekterna är svåra att uppskatta då prisutveckling och leveranser också påverkas av många andra yttre omständigheter. Under årets första månader rådde restriktioner för att förhindra smittspridning vilket innebar distansarbete för alla medarbetare där det var möjligt. Alla nämndsmöten förutom det i januari kunde genomföras fysiskt. Förvaltningen har under årets början fastställt anvisningar för distansarbete efter pandemins slut.

Specifika bevakningsområden

Stadsrevisionen har särskilt bevakat nedanstående områden.

Persontransporter

Under 2022 börjar färdtjänstverksamheten se en ökning av antalet resor, det ökade med 15 % jämfört med 2021. Procentuellt sett ligger utfallet något under det mål om 330 000 stycken resor men en återgång mot ett mer normalt resande jämfört med före pandemin föreligger.

Det är ungefär 15 000 elever i Borås Stads grundskolor varav cirka 4 000 är berättigade till skolskjuts i någon form. Eleverna åker med upphandlad busstrafik, linjetrafik eller taxi. Även modersmålsresor sker i stor omfattning och för de mindre barnen innebär detta oftast taxi till skolan som bedriver undervisningen. Det är en ökning av elever som åker taxi till och från skolan och det obligatoriska skolvalet kan troligtvis vara en bidragande orsak, då framförallt de mindre barnen inte blir beviljad resa med linjetrafiken utan får taxiresa.

Antalet elever inom särskolan har ökat de senaste åren, från cirka 100 elever 2015 till 140 elever 2022 vilket medfört att fler fordon har fått införskaffas.

Elsparkcyklar

Under år 2022 fanns det ca 1500 elsparkcyklar tillgängliga i Borås/dag under perioden mars–november (fyra st företag samtidigt). Operatörerna får ha elsparkcyklar tillgängliga för allmänheten under perioden mars-november.

Det finns ca 60 st särskilt anvisade parkeringsplatser/ställ inom cityringen. Under år 2023 är planen att det ska det iordningställas ställ även utanför cityringen då förvaltningen såg ett omedelbart behov av att säkra vanliga cykelställ till cyklister. Risker hade annars varit att operatörerna använt vanliga cykelställ till att placera ut sina elsparkcyklar där och på så sätt trängt undan vanliga cyklister.

Ny lagstiftning från 1 september 2022, innebar att det blev förbjudet att köra på gångbanor och trottoarer, samt parkeringsförbud på gång- cykelbanor samt på trottoarer. Tekniska förvaltningen valde att inte agera på felparkerade elsparkcyklar utanför cityringen, om de inte utgjorde fara eller hinder. I cityringen parkeras det till ca 80 % korrekt i eller i anslutning till anvisade platser. Att samtliga kunder inte parkerar korrekt beror på att GPS signalen har sådana brister, att det går att parkera ”rätt” så långt som upp till 15 meter utanför anvisad plats. Utanför cityringen var det konstant problem med felparkerade elsparkcyklar under hela hösten 2022, trots den nya lagen.

För år 2022 betalade företagen en markupplåtelseavgift, utifrån hur många elsparkcyklar de hade uppställda på s.k. ”hotspots” dessa platser användes av företagen för att placera ut elsparkcyklar som varit inne på service/batteribyte eller annan hantering. Under året fakturerades enbart ett handfull elsparkcyklar för hinder/fara, då förvaltningen ville att företagen skulle få en chans att själva hantera felparkeringarna. Förvaltningen märkte tyvärr att det inte fungerade, bolagen ansåg även att elsparkcyklar skulle få stå parkerade längre än vad lagstiftningen reglerade.

Fördjupade granskningar

Med utgångspunkt från risk- och väsentlighetsanalysen har fördjupade granskningar genomförts under året. Nedan redovisas sammanfattningar av de fördjupade granskningarna.

Borås Stads hantering av statsbidrag

Stadsrevisionen har granskat Borås Stads hantering av riktade statsbidrag. Syftet är att granska om Borås Stads hantering och redovisning av de riktade statsbidragen som kommunen erhåller är ändamålsenlig, om redovisningen inom området är rättvisande och om arbetet bedrivs med en tillräcklig intern kontroll.

Granskningen visar att hantering och redovisning av riktade statsbidrag är fragmentiserad och olika i Borås Stads nämnder. Detta både vad gäller hur bevakning sker av möjliga statsbidrag, vem som fattar beslut om att ansöka eller inte ansöka om statsbidrag, ansökan, återrapportering och uppföljning av statsbidrag och hur statsbidrag ska hanteras redovisningsmässigt. Det saknas kommungemensamma rutiner och regelverk för att säkerställa en ändamålsenlig och enhetlig hantering. Detta ligger även till grund för en rättvisande redovisning när det gäller de riktade statsbidrag som Borås Stad erhåller.

Stadsrevisionens bedömning är att nämndernas beslutsprocesser för ansökan av riktade statsbidrag behöver ses över och klargöras. Nämnderna hanterar statsbidrag redovisningsmässigt på helt olika sätt. Detta medför enligt Stadsrevisionens bedömning att redovisningen i dessa delar inte blir rättvisande. Kommunstyrelsen behöver i samråd med nämnderna arbeta fram kommunövergripande regler och riktlinjer för hantering och redovisning av riktade statsbidrag.

Kommunstyrelsen har enligt vad som framkommer i granskningen inte tagit en samordnande roll när det gäller kommunens interna kontroll av riktade statsbidrag. Förhållandena medför enligt Stadsrevisionens bedömning att Kommunstyrelsen inte säkerställt en tillräcklig intern kontroll när det gäller redovisning av riktade statsbidrag. Avsaknad av central sammanställning och uppföljning medför enligt Stadsrevisionens bedömning att Kommunstyrelsens uppsikt inom området inte är helt tillräcklig.

Delegationsbeslut i Borås Stad

Stadsrevisionen har granskat hanteringen av delegationsbeslut i Borås Stads nämnder. Granskningens huvudsakliga syfte är att granska om nämndernas hantering av delegationsbeslut är ändamålsenlig och bedrivs med en tillräcklig intern kontroll.

Nämnderna har inom ramen för sin förvaltande verksamhet en självständig beslutanderätt, men får enligt kommunallagen uppdra åt presidiet, ett utskott, en ledamot eller en anställd att besluta på nämndens vägnar i ett visst ärende eller en viss grupp av ärenden. Om inte nämnden beslutat att vissa delegationsbeslut inte ska anmälas till nämnden, utan istället protokollföras särskilt, ska de anmälas till nämndens nästkommande möte.

Granskningen visar att nämnderna antagit en aktuell delegationsordning i vilket det framgår vem som får fatta beslut och vad delegaten får fatta beslut om. Delegationsordningarna omfattar i de flesta fall information om och hur beslut ska anmälas till nämnden.

Stadsrevisionens bedömning är med utgångspunkt i granskningsresultaten att de granskade nämndernas hantering av delegationsbeslut i huvudsak är ändamålsenlig och bedrivs med en tillräcklig intern kontroll. Stadsrevisionen har dock identifierat förbättrings- och utvecklingsområden för flera av nämnderna.

Tekniska nämnden bör enligt Stadsrevisionens bedömning förtydliga sin delegationsordning så det tydligt framgår om beslut är delegerade, kategoriseras som verkställighet eller hänförs till viss speciallagstiftning som inte behöver anmälas.

Intern kontroll

Nämnderna och Kommunstyrelsen har ansvar för intern kontroll. Ansvaret innefattar bl.a. att nämnden ska genomföra riskanalys, upprätta plan för intern kontroll och genomföra uppföljning av planen. Nämnden ska även anta egna regler och anvisningar för intern kontroll. Stadsrevisionen noterar att uppföljning och kontroll av kärnverksamhet och administrativa processer i förekommande fall också genomförs inom ramen för kvalitetssystem.

Nämnden har antagit regler och anvisningar för intern kontroll 2020. Nämnden har genomfört en egen riskanalys, som identifierade 30 risker. Planen för intern kontroll omfattade tio kontrollmoment. Samtliga kontrollmoment är avrapporterade till nämnden den 22 februari 2023. Uppföljningen av den interna kontrollen innehåller kortfattade analyser och åtgärder.

Presidiemöte

Avstämningsmöte genomfördes 15 augusti 2022 med Tekniska nämndens presidium, bevakningsansvariga förtroendevalda revisorer, yrkesrevisorer vid Stadsrevisionen och förvaltningsledning.

Sammanfattande bedömning

I granskningen av nämndens årsredovisning utgår bedömningarna från följsamhet mot Kommunfullmäktiges budgetbeslut och eventuella beslut om nämndspecifika mål. Nämndens interna kontroll bedöms utifrån riskanalys, plan och uppföljning av intern kontroll. I den sammanfattande bedömningen ingår också granskningsresultat från granskning av bevakningsområden och de fördjupade granskningar som har varit riktade mot nämnden avseende år 2022.

Nämnden gör med utgångspunkt från årsredovisningen en egen bedömning av hur nära man ligger att uppnå de mål som anges i Kommunfullmäktiges indikatorer, respektive i vilken utsträckning man har genomfört uppdrag riktade till nämnden.

Stadsrevisionens bedömning grundar sig på uppnådda mål och helt genomförda uppdrag för året. Det är samtidigt väsentligt att den enskilda nämnden analyserar och ger rimliga förklaringar till varför man inte uppnår mål respektive inte fullt ut har genomfört uppdrag.

Det ekonomiska resultatet för nämnden visar på ett överskott mot budget på 5 517 tkr. Stadsrevisionen bedömer att godtagbara förklaringar till överskottet redovisas i årsredovisningen.

Tekniska nämnden har under året inte uppnått målsättningarna för två av tre indikatorer. Nämnden har under året vidtagit åtgärder i syfte att nå målen för Kommunfullmäktiges indikatorer. Uppdraget från Kommunfullmäktige har genomförts.

Stadsrevisionen noterar att nämnden inte har antagit egna indikatorer med målsättningar, vilket inte är i linje med Borås Stads styr- och ledningssystem.

Stadsrevisionen har genomfört en fördjupad granskning av Borås Stads hantering av statsbidrag. Stadsrevisionens bedömning är att nämndernas beslutsprocesser för ansökan av riktade statsbidrag behöver ses över och klargöras. Nämnderna hanterar statsbidrag redovisningsmässigt på helt olika sätt.

Stadsrevisionen har genomfört en fördjupad granskning av delegationsbeslut i Borås Stad. Stadsrevisionens bedömning är med utgångspunkt i granskningsresultaten att de granskade nämndernas hantering av delegationsbeslut i huvudsak är ändamålsenlig och bedrivs med en tillräcklig intern kontroll. Stadsrevisionen har dock identifierat förbättrings- och utvecklingsområden för flera av nämnderna. Tekniska nämnden bör enligt Stadsrevisionens bedömning förtydliga sin delegationsordning så det tydligt framgår om beslut är delegerade, kategoriseras som verkställighet eller hänför sig till viss speciallagstiftning som inte behöver anmälas.

Nämnden har antagit regler och anvisningar för intern kontroll. Nämnden har genomfört en egen riskanalys. I riskanalysen har det identifierats och värderats risker avseende verksamhetsprocesser och ekonomiska kontrollmoment. Nämnden har genomfört samtliga kontrollmoment. Nämndens uppföljning av den interna kontrollen innehåller analyser och åtgärder.

Stadsrevisionens sammantagna bedömning är att verksamheten har skötts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Den interna kontrollen bedöms, mot bakgrund av de fördjupade granskningar som riktats till nämnden under året, som tillräcklig med identifierade utvecklingsområden. Avvikelse som identifierats i de fördjupade granskningarna som riktats till nämnden under året bör åtgärdas.

Andreas Ekelund
Revisionschef

Anna Duong
Certifierad kommunal yrkesrevisor

BORÅS
STAD

STADSREVISIONEN

Besöksadress Sturegatan 42 **Postadress** 501 80 Borås
Telefon 033-35 71 56 **E-post** revisionskontoret@boras.se
Webbplats boras.se/stadsrevisionen